

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/224/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113225927
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2019:2113225927.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a Mgr. Lucia Mizerová, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, zastúpeného splnomocnencom: Tomáš Kušnir, s.r.o., IČO 36 613 843, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovanému: U. A., nar. XX.X.XXXX, adresa P. F., do 30.6.2016 za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, IČO: 42 176 178, so sídlom Nám. legionárov 5, Prešov, o zaplatenie 1.083,87 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 5C/127/2014-119 zo dňa 27.10.2017, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanému sa **n e p r i z n á v a** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. žalovanému nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal a výrokom III. Združeniu na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, IČO 42 176 178, so sídlom Nám. legionárov 5, Prešov priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 524, § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 132 ods. 1 a 3, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej CSP) a § 93 ods. 2 Občianskeho sporového poriadku (ďalej OSP).

3. Súd prvej inštancie vecne dôvodil tým, že: „Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom - postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom - postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ust. § 525 ods. 1 OZ bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka. Vzhľadom na uvedenú zákonnú výluku ust. § 92 ods. 8 ZoB dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok. V zmysle cit. zákonného ustanovenia tak predpokladom postúpiteľnosti pohľadávky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postúpiteľná, pretože tomu bráni už citované ust. § 525 ods. 1 OZ. Ak určitá pohľadávka nie je postúpiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej postúpenie svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a ako také

je neplatné v zmysle ust. § 39 OZ, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Zo zhora uvedeného potom vyplýva, že na rozpor postúpenia z § 525 OZ, ktoré má za následok absolútnu neplatnosť postúpenia, prihliada súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. V žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh. (3) Žalobca k žalobe pripojí dôkazy, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. [§ 132 ods. 1 a 3 CSP] Navrhovanie dôkazov má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom toto bremeno spočíva na účastníkovi konania. Splnenie dôkaznej povinnosti však neznamená automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom (v spojitosti s dôkaznou povinnosťou) sa rozumie zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. Bolo na žalobcovi, aby preukázal súdu jednak uzatvorenie zmluvy o poskytnutí úveru žalovanému, ako aj splnenie podmienok uvedených v ust. § 92 ods. 8 ZoB (viď zhora) na platné postúpenie pohľadávky, teda v tomto smere žalobcu stíhalo dôkazné bremeno, ktoré však neunesol, keď napriek výzve súdu nepreukázal, že banka (VUB) pred postúpením pohľadávky žalobcovi postupovala voči žalovanému v súlade s ust. § 92 ods. 8 ZoB. Žalobca ako postupník predmetnú pohľadávku od postupcu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 14.02.2011 nadobudnúť mal, avšak, nakoľko nepreukázal dodržanie ust. § 92 ods. 8 ZoB, pohľadávku voči žalovanému (ak by jej existenciu preukázal) platne nadobudnúť nemohol. Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu (žalobcovi) ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovanej) je imanentnou súčasťou súdneho konania (k tomu viď aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 205/2009, zo dňa 29.06.2010). V konaní teda nebolo preukázané splnenie kumulatívnej podmienky, za ktorej by bolo možné pohľadávku postúpiť žalobcovi a teda nebolo preukázané, že došlo k platnému postúpeniu pohľadávky VUB na žalobcu, z čoho potom vyplynul jediný možný záver a to, že žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný; súdu teda nezostalo iné, iba žalobu žalobcu voči žalovanému zamietnuť (výrok I. tohto rozsudku).“.

4. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil tým, že: „Vzhľadom na zamietnutie žaloby mal plný úspech v spore žalovaný, ktorý by tak mal mať nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi; keďže z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovanému nejaké trovy konania vznikli, o nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku. CSP inštitút vedľajšieho účastníka už nepozná. V súdenom spore vedľajší účastník na strane žalovaného do konania vstúpil v súlade s ust. § 93 ods. 2 OSP (ktorý bol zrušený ku dňu 30.06. 2016 - viď zhora). Žalovaný bol v spore úspešný v celom rozsahu, vedľajšiemu účastníkovi preto vznikol nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi; preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku III. tohto rozsudku.“.

5. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie žalobca, ktoré odôvodnil tým, že súd vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav, pričom sa domáhal, aby odvolací súd rozsudok v zmysle § 388 CSP zmenil tak, že vyhovie žalobe v plnom rozsahu, resp. v zmysle § 389 ods. 1 CSP ho zruší a vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom si zároveň vyčíslil uplatňovanú náhradu trov odvolacieho konania.

6. Odvolateľ zdôraznil, že v konaní predložil upomienku zo dňa 19.12.2007 a výzvu na zaplatenie zo dňa 18.1.2008, ktorá bola zaslaná dlžníkovi pred postúpením pohľadávky. Pokiaľ ide o preukázanie jej doručenia, žalovaný v konaní nespochybnil doručenie výzvy a v zmysle § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela sa považujú za nesporné.

7. V ďalšom bode odvolania žalobca vyslovil názor, že ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky, keďže jeho účelom je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok. Zo zákona nevyplýva, že by podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky. V tejto súvislosti odkázal na rozhodnutie Krajského súdu Prešov sp. zn. 19Co/2/2016, ako i NS ČR sp. zn. 29Odo/1613/2005. Osobitne zdôraznil, že z hľadiska možných úvah o následkoch neoprávneného porušenia bankového tajomstva zmluvným postúpením pohľadávky je zjavné, že k náprave uvedeného stavu nevedie sankcia spočívajúca v neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Z

uznesenia Krajského súdu Prešov sp. zn. 9Co/20/2016 zdôraznil, že z dôvodovej správy k pôvodnému textu zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách vyplýva, že ust. § 92 ods. 1 až 7 sa upravujú ďalšie prípady prelomenia bankového tajomstva.

8. V ďalšom bode žalobca poukázal na to, že predložil oznámenie postupcu žalovanému o postúpení pohľadávky spolu s podacím hárkom preukazujúcim odoslanie tejto písomnosti žalovanému, ktoré bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd má povinnosť z tohto oznámenia vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 4Obo 210/01, ako aj Krajského súdu Nitra sp. zn. 9Co/133/2013 a Krajského súdu Košice sp. zn. 9Co/704/2015.

9. V záverečnej časti odvolania žalobca namietal priznanie náhrady trov konania združeniu s poukazom na § 470 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 93 ods. 4 veta prvá OSP. Podľa § 25 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania ..., pričom podľa § 60 CSP stranami sú žalobca a žalovaní. Súd rozhodoval za účinnosti CSP a preto bol v zmysle prechodných a záverečných ustanovení povinný rozhodovať podľa CSP, hoci konanie začalo pred nadobudnutím jeho účinnosti. Ust. § 255 ods. 1 CSP jednoznačne vymedzuje, že súd prizná náhradu trov konania len stranám sporu, ktorými sú podľa § 60 CSP žalobca a žalovaní. Združenie by v prípade súhlasu žalovaného bolo v zmysle § 95 ods. 1 CSP osobitným subjektom a nie stranou sporu. Zdôraznil, že ustanovenia CSP teda nedovoľujú súdu, aby pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania v konaniach, ktoré boli začaté pred nadobudnutím účinnosti CSP aplikoval iný režim než ten, ktorý je upravený v § 251 až § 264 CSP. Združenie nebolo v súdenom prípade stranou sporu a preto v zmysle § 255 ods. 1 CSP nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie sa v dôsledku toho javí ako nepreskúmateľné a zmatečné v rozpore so súčasnou právnou úpravou.

10. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže boli splnené podmienky na potvrdenie napadnutého rozsudku (§387 ods. 1 CSP).

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na uplatnenú odvolaniu argumentáciu žalobcu bolo posúdiť vecnú a právnu správnosť záverov súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu v konaní ako postupcu žalovanej pohľadávky, s poukazom na § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách....

13. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď sa v prvom rade zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitimácie. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd odkazuje na i keď stručné, ale v podstatnom správne odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

14. Predmetom konania je pohľadávka, ktorej zaplata sa žalobca domáha ako postupník pôvodného veriteľa (Všeobecná úverová banka, a.s.) zo zmluvy, ktorú tento uzavrel so žalovaným. Ako už bolo konštatované vyššie, bolo preto potrebné, aby v prvom rade žalobca preukázal svoju aktívnu legitímáciu, teda legitímne nadobudnutie v žalobe uplatnených práv od pôvodného veriteľa. Zo spisu vyplýva, že na preukázanie svojej aktívnej legitímácie predložil žalobca súdu prvej inštancie kópiu Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 14.2.2011 uzavretú medzi Všeobecnou úverovou bankou, a.s. a žalobcom, Upomienku pôvodného veriteľa zo dňa 19.12.2007, Výzvu na zaplataenie pôvodného veriteľa zo dňa 18.1.2008 a Oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 28.2.2011, všetky adresované žalovanému a podací hárok, z ktorého vyplýva, že pôvodný veriteľ dňa 2.3.2011 podal na pošte neidentifikovateľnú listovú zásielku s podacím č. RR 26219153 adresovanú žalovanému. Stranou v spore sa niekto môže stať bez toho, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého sa vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana subjektom práva a strana na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť stranou určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či stranou objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (por. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

15. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o postúpení (ďalej aj „zákon o bankách“), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

16. Ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok. S každou pohľadávkou banky voči klientovi sú totiž neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle ustanovenia § 27 a nasl. zákona o bankách, ako aj obsah bankového tajomstva (§ 91 a nasl. zákona o bankách). Tieto požiadavky a povinnosti nevyplývajú pre banku zo zmluvy s klientom, ale priamo zo zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom-postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom-postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka bráni postúpeniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka. Vzhľadom na uvedenú zákonnú výlukú ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom postúpiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní a aby ho banka na jej splnenie písomne vyzvala. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postúpiteľná, pretože tomu bráni ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Ak určitá pohľadávka nie je postúpiteľná (teda jej postúpenie je objektívne neprípustné, zakázané), potom jej „postúpenie“ je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom a

ako také je neplatné v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, a to nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči dlžníkovi. Kým teda v iných prípadoch neplatnosti zmluvy o postúpení (napr. kvôli nedostatočnej identifikácii pohľadávky) sa účinky tejto neplatnosti prejavia len medzi postupcom a postupníkom, no voči dlžníkovi je takéto postúpenie podľa ustanovenia § 526 ods. 2 Občianskeho zákonníka účinné, ak mu ho oznámi postupca, v prípadoch uvedených v ustanovení § 525 Občianskeho zákonníka, ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle ustanovenia § 526 Občianskeho zákonníka nemá voči dlžníkovi žiadne účinky. Dlžník teda nie je povinný plniť postupníkovi bez toho, aby bol oprávnený domáhať sa preukázania zmluvy o postúpení.

17. Podľa § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opí

18. Podľa § 185 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

19. Podľa § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

20. Citované ustanovenie § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku zakotvuje dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní, teda povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov leží zásadne na stranách. Strana, ktorá neoznačí dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Rovnaké následky postihujú i tú stranu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení účastníka. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je preukázané v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie.

21. Hodnotenie dôkazov v zmysle ustanovenia § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku je činnosť súdu, pri ktorej hodnotí vykonané procesné dôkazy z hľadiska ich pravdivosti a relevantnosti pre rozhodnutie. Pri hodnotení dôkazov súd v zásade nie je právny predpisom obmedzovaný v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa teda zásada voľného hodnotenia dôkazov. Hodnotiacia úvaha súdu pritom ale nie je svojvoľná, súd musí vychádzať zo všetkého, čo vyšlo v konaní najavo. Tieto skutočnosti musí súd rešpektovať a musí správne určiť ich vzájomný vzťah. Prítom súd nie je viazaný žiadnym poradím významu a dôkaznej sily jednotlivých dôkazov.

22. Ak je pre platnosť postúpenia v týchto prípadoch potrebné splniť určité podmienky, ako napr. tie uvedené v citovanom ustanovení § 92 ods. 8 zákona o bankách, je postupca v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný v zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je tak v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani so splnením, čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Pokiaľ žalobca tvrdil, že pred postúpením mu žalovanej pohľadávky, Upomienkou zo dňa 19.12.2007 a Výzvou na zaplatenie zo dňa 18.1.2008 vyzval právny predchodca žalobcu žalovaného na jej zaplatenie, bolo jeho povinnosťou aj preukázať, že uvedené výzvy boli skutočne žalovanému doručené, čo sa nestalo. Žalobca teda nedokázal, že pohľadávka voči žalovanému bola v čase jej postúpenia na žalobcu spôsobilá na postúpenie v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách. V dôsledku toho nemožno považovať za dokázané, že toto postúpenie je platné (aj keby zmluva o postúpení bola účinná, aj keby bolo žalovanému doručené oznámenie postupcu o postúpení pohľadávky, čo však v konaní preukázané nebolo) a že žalobca je oprávnený pohľadávku voči žalovanému uplatňovať pred súdom.

23. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je nevyhnutné konštatovať, že Všeobecná úverová banka, a.s. bola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku voči žalovanému (ktorá je predmetom tohto sporu) žalobcovi

len po tom, ak by bol žalovaný napriek písomnej výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením, čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a to aj bez súhlasu žalovaného. V prípade, že takéto predpoklady splnené neboli (prípadne z vykonaného dokazovania ich splnenie nevyplývalo), bolo potrebné na takúto pohľadávku hľadieť ako na nepostupiteľnú, teda pohľadávku ktorej postúpenie by bolo v priamom rozpore so zákonom. Z tohto dôvodu by potom samotná zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa takejto nepostupiteľnej pohľadávky bola absolútne neplatným právnym úkonom, na ktorú neplatnosť je povinný súd v konaní ex offa aj bez námietky prihliadnuť. Je treba uzavrieť, že žalobca nepreukázal, že sa platne a účinne stal veriteľom uplatňovanej pohľadávky, teda nepreukázal svoju aktívnu legitimitáciu na jej uplatňovanie, a preto bolo dôvodné jeho žalobu zamietnuť.

24. Súd prvej inštancie žalobcovi umožnil žalobcovi, aby predložil dôkazy o splnení podmienok postúpenia pohľadávky, keď výzvou zo dňa 14.8.2017 vyzval žalobcu na predloženie dokladu preukazujúceho dodržanie postupu podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. pri postupovaní pohľadávky. Obsahom spisu síce je Výzva zo dňa 18.1.2008, ako i jej predchádzajúca Upomienka zo dňa 19.12.2007, hodnoverný dôkaz preukazujúci ich doručenie žalovanému súdu prvej inštancie však žalobca nepredložil (takýmto dôkazom už en z hľadiska časového nemôže byť podací hárok, z ktorého vyplýva, že pôvodný veriteľ dňa 2.3.2011 podal na pošte neidentifikovateľnú listovú zásielku s podacím č. RR 26219153 adresovanú žalovanému). Navyše žalobca ani v podanej žalobe a ani neskôr neuplatnil tvrdenie, že predmetné listiny (Upomienka a Výzva), adresované pôvodným veriteľom žalovanému zo boli žalovanému doručené. Žalobca na preukázanie ich doručení žalovanému iný dôkaz nepredložil a nenavrhol ani žiaden ďalší dôkaz vykonať. Skutkové tvrdenie žalobcu o doručení daných výziev žalovanému v tomto súdnom konaní uplatnené nebolo, preto nemohlo dôjsť ani k jeho popretiu ani potvrdeniu zo strany žalovaného, preto neprichádza do úvahy aplikácia § 151 ods. 1 CSP, podľa ktorého skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. V danom prípade totiž žalovaný nemohol poprieť skutkové tvrdenie žalobcu, ktoré sa neuskutočnilo, v konaní nebolo realizované.

25. Žalobca teda neunesol svoje dôkazné bremeno, keď nepreukázal doručenie žalovanému výzvy banky na splnenie omeškaného dlhu. V spise sa taký dôkaz (dôkaz o doručení výzvy), ktorý by mal existovať, nenachádza, žalobca jeho existenciu ani netvrdil a žalovaný jeho doručenie nepotvrdil. Žalobca teda nedokázal, že žalovaná pohľadávka bola v čase jej postúpenia na žalobcu spôsobilá na postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách. V dôsledku toho nemožno považovať za dokázané, že toto postúpenie je platné (aj keby zmluva o postúpení bola účinná, aj keby bolo žalovanému doručené oznámenie postupcu o postúpení pohľadávky). Je treba uzavrieť, že žalobca nepreukázal, že sa platne a účinne stal veriteľom uplatňovanej pohľadávky, teda nepreukázal svoju aktívnu legitimitáciu na jej uplatňovanie pred súdom, a preto bolo dôvodné jeho žalobu zamietnuť, tak ako to už správne uzavrel súd prvej inštancie

26. Obdobný záver prijal už i NS SR v rozhodnutí sp. zn. 7 Cdo 26/2017 zo dňa 28.3.2018, podľa ktorého podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ). Obdobne občianskoprávne kolégium NS SR na svojom zasadnutí z 9.10.2018 prijalo rozhodnutie (k rozsudku NS SR sp. zn. 1Cdo 147/2017) s právnou vetou: „Ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale len právo klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon“.

27. Zhrnúc vyššie uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom prvou výrokovou vetou žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol, rozhodol vo výroku vecne správne a preto odvolací súd, po vyporiadaní sa s relevantnou odvolacou argumentáciou odvolateľa, s použitím § 387 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej (prvá výroková veta), v časti ktorou bola žaloba zamietnutá i v závislosti a správnom výroku o náhrade trov konania medzi stranami sporu (druhá výroková veta), potvrdil.

28. Odvolaním žalobcu bol napadnutý aj tretí výrok, ktorým súd priznal občianskemu združeniu náhradu trov konania v podstate s argumentáciou, že v zmysle § 255 ods. 1 CSP súd môže priznať náhradu

trov konania len stranám sporu, pričom združenie stranou sporu nie je. Súd prvej inštancie sa pritom s náhradou trov konania priznaných občianskemu združeniu vysporiadal sporu v ods. 35 preskúmaného rozsudku, v ods. 4 tohto odôvodnenia popísaným spôsobom.

29. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

30. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z. z.), ktorý nahradil a zrušil do 30.6.2016 účinný zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (OSP). Súd pristupujúci k rozhodovaniu v veci po 1. júli 2016, musí postupovať na základe prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP (podľa ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa CSP. Jedným z právnych účinkov procesných úkonov strany v konaní je zásadne i nárok na náhradu nákladov - trov s nimi spojených, ak je v konaní úspešná. Keďže združenie vykonalo v danom konaní procesné úkony pred 1. júlom 2016, podmienky náhrady trov s nimi spojených bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase úkonov, teda podľa príslušných ustanovení OSP. Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov CSP o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní subjektov súdneho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo, za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (čl. 2 ods. 1 a 2 CSP), ako aj potreba ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 3 ods. 1 CSP).

31. V zmysle § 93 ods. 2 OSP účinného do 30.6.2016 - v čase vzniku trov vedľajšieho účastníka, ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu, okrem iných i v zmysle zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Podľa ods. 4 tohto ustanovenia v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník, teda v prípade úspechu účastníka na strane ktorého stojí zásadne i nárok na náhradu trov konania.

32. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie vo výroku správne rozhodol, ak s odkazom na § 93 ods. 2 OSP združeniu stojacemu na plne úspešnej strane priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Posúdenie jeho výšky a účelnosti vynaložených trov bude predmetom osobitného uznesenia.

33. V odvolacom konaní fakticky plne úspešným žalovaným vznikol zásadne nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. O výške náhrady trov konania v takom prípade v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

34. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade boli žalovaní v odvolacom konaní pasívni, nevykonali žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnili, ani nevyčíslili a podľa obsahu spisu im ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Združenie už nebolo stranou konania.

35. Civilný sporový poriadok výslovne nerieši situáciu ak strana, ktorá na základe procesných ustanovení má nárok na náhradu trov konania, o náhradu trov zjavne neprejavila záujem, navyiac podľa obsahu spisu jej v odvolacom konaní ani žiadne nevznikli.

36. Na daný prípad nie sú k dispozícii ani analogicky použiteľné ustanovenia CSP alebo iného zákona (analogia legis alebo iuris). Odvolací súd preto s použitím Základných princípov čl. 4 ods. 2 CSP aplikoval na rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania princíp racionálneho zákonodarcu a o náhrade trov žalovaného rozhodol podľa fiktívnej normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcou. Vychádzal pritom z pomyselnej normy, že ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 Základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva. Rozhodnutie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania, za situácie, keď oprávnenej

strane žiadne trov v konaní nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho sporu.

37. Odvolací súd potom hoci úspešným žalovaným náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, s odkazom tiež na obdobný záver NS SR v rozhodnutí z 26.10.2016 sp. zn. 6 Cdo 544/2015.

38. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).